

Resolutie maatschappelijke initiatieven en gemeenten "We Doen Het Samen"

De leden van de VNG, in de ALV bijeen in Lichtenvoorde op 30 september 2026

Constaterende

- Dat Nederland, ondanks individualisering, van oudsher een land is van gemeenschappen, van vrijwillige inzet, van maatschappelijke initiatieven en van een sterke civil society;
- Dat 4,2 miljoen inwoners zich met mede-inwoners inzetten voor hun leefomgeving, hun buurt, dorp of stad en dat het totaal aantal vrijwilligers meer dan 7 miljoen bedraagt;
- Dat deze kracht zichtbaar wordt in de vele initiatieven naast overheid en markt rondom burenhulp, energieopwekking, sport, onderlinge ontmoeting, (voor)zorgcirkels en meer;
- Dat zonder deze lokale gemeenschapskracht de samenleving stil zou vallen; dat het enerzijds onbetaalbaar is en anderzijds naar schatting meer dan 23 miljard euro bedraagt;
- Dat gemeenten, historisch en bestuurlijk, geworteld zijn in gemeenschappen en zich van oudsher inspannen om maatschappelijke initiatieven de plek te geven die hen toekomt.
- Dat maatschappelijke initiatieven desondanks soms belemmeringen ervaren en streven naar minder administratieve lasten, duurzamere financiering en een 'seat at the table'.

Overwegende

- Dat juist in het licht van geopolitieke spanningen en maatschappelijke onzekerheden het nodig is dat mensen vanuit een weerbare samenleving naar elkaar omzien.
- Dat gemeenten, samen met hun lokale partners, een cruciale verbindende en faciliterende rol spelen in deze weerbare en naar elkaar omkijkende gemeenschappen;
- Dat dit van gemeenten naast een constructieve houding een heldere kaderstelling vraagt, onder meer om te voorkomen dat de aandacht uitgaat naar de meest mondige initiatieven;
- Dat hier potentie ligt op talloze beleidsdomeinen, van buurtvoorzieningen, wijkteams en eenzaamheidsaanpak tot de inrichting van de ruimte, energievoorziening en jeugdhulp;
- Dat hiervoor meerdere coalities ontstaan, zoals de We Doen Het Samen-Coalitie, de Participatiecoalitie welzijn, zorg en hulp en de Coalitie Duurzame Vrijwillige Inzet;
- Dat het goed is deze in gang gezette beweging landelijk en lokaal een hart onder de riem te steken en waar nodig uit te breiden.

Sprekend uit

- Dat maatschappelijke en burgerinitiatieven alsook gemeenschappen onmisbaar zijn voor een weerbare en veerkrachtige samenleving;
- Dat gemeenten vanuit een heldere kaderstelling en een goede weging van initiatieven zich inspannen om ervaren belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen;
- Dat maatschappelijke initiatieven daarom lokaal een plaats aan tafel krijgen en er gestreefd wordt naar duurzamere financiering en een minimum aan administratieve lasten;
- Dat gemeenten (meer) mogelijkheden creëren om publieke taken te gunnen aan maatschappelijke initiatieven;
- Dat gemeenten landelijk en lokaal verbindingen zoeken met fondsen die kunnen bijdragen aan de versterking van deze gemeenschapskracht;
- Dat de VNG de opdracht krijgt om bovenstaande via een uitvoeringsagenda komend jaar samen met fondsen en genoemde coalities concreet in te gaan vullen.